

Plenum

Torsdag 8.5.2025 kl. 16.00—19.33

4. Debattinitiativ om att bekämpa fysisk inaktivitet och främja motion i Finland

Debattinitiativ DI 18/2024 rd

Debatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 4 på dagordningen är en aktuell debatt om att bekämpa fysisk inaktivitet och främja motion i Finland.

Den aktuella debatten inleds med ett anförande av debattinitiativets första undertecknare, ledamot Saku Nikkanen. Därefter ger talmannen ordet för repliker enligt eget översvägande. Ledamöterna kan anmäla sig för repliker i plenum genom att trycka på knapp V. Idrotts- och ungdomsminister Sandra Bergqvist deltar i debatten. För debatten reserveras en timme. — Ledamot Nikkanen, varsågod.

Debatt

17.01 **Saku Nikkanen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin haluan kiittää puhemiesneuvostoa tämän ajankohtaiskeskustelun mahdollistamisesta.

Liikkumattomuuden torjunta ja liikunnan lisääminen yhteiskunnassamme ovat sekä kansanterveydellisesti että kansantaloudellisesti yksi tulevaisuuden merkittävimmistä haasteistamme. Kuten tiedämme, hyvällä fyysisellä kunnolla on kiistaton yhteys mielen hyvinvointiin, tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja sydän- ja verisuonitautien ennaltaehkäisyyn sekä painonhallintaan. Listaa liikunnan myönteisistä vaikutuksista voisi jatkaa loputtomiin. Jos liikunnan myönteiset vaikutukset voisi tiivistää lääkekapseliksi, olisi se yksinkertainen ja ylivertainen ihmelääke. Liikkumattomuus aiheuttaa yli neljän miljardin euron kustannukset. Tämä arvio on kuitenkin varovainen, ja todelliset kustannukset saattavat olla huomattavasti suuremmat.

Meidän on tunnistettava yhteinen vastuumme liikkumattomuudesta ja se, kuinka paljon ympäröivä yhteiskunta on muuttunut ja passivoinut ihmisiä. Emme voi sivuuttaa vastuutamme. Juhlapuheiden korulauseista on siirryttävä toimiin. Verovarojen käyttöä liikkumattomuuden torjumiseksi ja liikunnan edistämiseksi olisi perusteltua kasvattaa merkittävästi. Nykyisin panostukset ovat meillä verrattain pienet. Tämä on erityisen ongelmallista, koska olemme hyvinvointiyhteiskuntana sitoutuneet hoitamaan ihmiset sotepalveluissa, jotka ovat huomattavasti kalliimpia kuin ennaltaehkäisy.

Sen sijaan, että panostaisimme riittävästi, jätämme suuren osan työstä vapaaehtoisten vastuulle. Tässä yhteydessä haluan kiittää kaikkia niitä, jotka tekevät arvokasta valmennus- ja ohjaustyötä suomalaisten liikuttamiseksi päivittäin. Työnne on korvaamatonta, ja sitä ei voi — tai itse asiassa voi — rahassa mitata. Me emme voi seuratoiminnassakaan nojata yksin vapaaehtoisuuteen, sillä laadukas seuratoiminta ja sen kehittäminen vaativat

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

myös euroja. Oleellinen tuki seuratyölle on myös se, että varmistamme olosuhteiden olevan harrastamiselle kunnossa koko Suomessa.

Arvoisa puhemies! Kunnat ovat avainasemassa liikunnan edistämisessä. Koululiikunnan lisääminen olisi yksinkertainen tapa lisätä lasten ja nuorten liikkumista. Välituntien ja koulupäivien yhteyteen sijoitettujen harrastusten avulla on lisätty ja voidaan edelleen lisätä lasten ja nuorten aktiivisuutta. Myös enemmistö liikuntapaikoista on kuntien hallinnassa. Liikuntapaikkarakentamiseen tulisi pikemminkin kannustaa kuntia kuin leikata rahoituksesta.

Liikunnallinen elämäntapa opitaan lapsuudessa. Siksi kodit, koulut ja urheiluseurat ovat keskeisessä roolissa sen edistämisessä. Vanhempien vastuuta ja esimerkkiä ei voi liikaa korostaa, mutta tässäkään ei pelkkä syyllistäminen auta. Perheiden liikuntaneuvonnassa voisivat neuvolat, päiväkodit ja koulutkin ottaa enemmän roolia.

Lisäksi tiedämme, että harrastusten kustannukset ovat paikoin nousseet kohtuuttomiksi. On tärkeää varmistaa, että jokaisella lapsella on mahdollisuus löytää liikuntaharrastus.

Liikuntayritysten ja -yrittäjien panos on huomattava, ja ala on voimakkaasti kasvava. Meidän tulisi pohtia enemmän yhteistyömalleja, joissa liikunta-alan yritykset voisivat olla mukana. Hyvä alku olisi esimerkiksi nostaa työntekijän verottoman liikunta- ja kulttuurisetelin enimmäismäärä vaikka 600 euroon. Lisäksi tämän edun käyttömahdollisuus tulisi laajentaa toiminimiyrittäjiin. Yksi vaihtoehto voisivat olla myös erilaiset verojen kautta käytettävät keinot. Tässä toimisi erinomaisesti motto ”verota vähemmän sitä, mitä haluat enemmän”.

Nuorten miesten kutsunnoista on tulossa liikuntaan liittyviä interventioita, hyvä niin. Vastaavia hankkeita on ollut toki aiemminkin. Kutsuntojen laajentaminen nuoriin naisiin olisi tervetullut kehitys, jonka avulla liikuntaankin voisi tarjota tukea laajemmin.

Passiivisuus on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä. Työkyvyn ylläpitoon on jo moni työnantaja herännyt, ja yhteiskunnankin tulisi tukea tätä entistä vahvemmin. Ikääntyessä toimintakyvyn säilyttäminen ja sosiaalinen kanssakäyminen korostuvat. Siksi kuntia ja hyvinvointialueita tulee kannustaa liikunnalliseen elämäntapaan esimerkiksi HYTE-kertoimen ja sen riittävän rahoituksen avulla.

Liikunnan edistämiseksi ja liikkumattomuuden torjunnassa on tehty ja tehdään paljon hyviä yksittäisiä asioita. Edelleen kuitenkin johtajuus puuttuu, ja siksi liikkumattomuuden torjunnalle tulisi tarjota riittävät muskelit. Nämä muskelit löytyisivät esimerkiksi siitä, että johtaminen tapahtuisi valtioneuvoston kansliasta.

Arvoisa puhemies! Liikkumattomuuden torjunnan ja liikunnan lisäämisen tulee olla meidän kaikkien asialistalla. Samalla tavoin kuin olemme yksimielisiä kansallisesta turvallisuudesta, meidän tulisi olla yksimielisiä liikunnan merkityksestä ja siihen tehtävien panostusten tärkeydestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Muistutan, että edustajat voivat pyytää vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

17.07 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos edustajalle hyvästä keskustelualoitteesta. Todellakin tällä on merkittävät taloudelliset vaikutukset suomalaiseen yhteiskuntaan — siis liikkumattomuudella —, miljardiluokan vaikutukset, ja

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

sen takia on erittäin tärkeää, että saisimme kansan liikkeelle. Sillä on myös vaikutusta siihen, miten ihmiset arkensa kokevat ja voivat, ja sitä kautta myös terveysvaikutuksia.

Ministerille täytyy kertoa tarina. Tässä minulla oli eilen vierasryhmä Tampereelta. Koululaisia, kouluryhmä, tutustui eduskuntaan, ja sen jälkeen he tutustuivat Tahto-urheilumuseoon. Ja voi sitä liikunnan riemua, mikä heillä oli. He saivat siellä liikkua niillä välineillä, mitä sinne oli rakennettu. Aivan upeata: ketään ei tarvinnut käskää liikkumaan, se tapahtui aivan luonnollisesti.

Kysymykseni ja kannustukseni meille kaikille kuntapäätäjille, ministereille on se, miten liikuntapaikkoja kouluihin ja lähiliikuntapaikkoja saataisiin lisää. Mitä toimia hallitus on tehnyt tässä Suomi liikkeelle -ohjelmassa liikunnallisen elintavan, elämisen tavan lisäämiseksi tällä kaudella [Puhemies koputtaa] ja mitä on vielä suunnitteilla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

17.08 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ennaltaehkäisevä työ liikunnan avulla säästää pitkällä aikavälillä terveydenhuollon menoja. Se on myös aina kannattavampaa niin inhimillisesti kuin taloudellisesti.

Puhemies! Suomi maksaa liikkumattomuudesta yli 4,7 miljardia euroa vuodessa. Ennustetut ovat synkkiä. Vuonna 2040 vain kaksi prosenttia 50-vuotiaista on hyväkuntoisia. Tämä on uhka koko hyvinvointiyhteiskunnallemme. Ilman työkykyisiä ihmisiä ei ole myöskään yhteiskuntaa, joka kantaa.

Puhemies! Liikkumattomuus on todellinen ongelma, johon on syytä herätä laajemminkin yhteiskunnassa. Lainsäätäjinä emme kuitenkaan pysty päättämään ihmisten ruokatottumuksista tai siitä, valitseeko hissin sijaan portaat. Lämpimästi kuitenkin kannustan liikkumaan. Siitä kiittävät fyysinen kunto sekä sen lisäksi myös mieli.

Puhemies! Lasten liikkumattomuudesta pitää olla erityisen huolissaan. Hallituksen kännykkäkieltolain mahdollistama välituntien kännykkäkielto tulee saada koko Suomessa käyttöön, koska kännykät ovat vieneet välitunneilta leikit, sosiaaliset kohtaamiset ja liikkunnat. Myös harrastamisen Suomen malliin pistetyt lisäeurot ajavat tätä asiaa oikeaan suuntaan. [Puhemies koputtaa] Tähän tarvitaan kaikkia puolueita.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Anna-Kristiina Mikkonen, olkaa hyvä.

17.09 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Väestön liian vähäinen liikkuminen on yksi yhteiskuntamme keskeisistä haasteista. Lapsista ja nuorista vain noin kolmannes, aikuisista neljännes ja ikäihmisistä harvempi kuin joka viides liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. On kyseessä tosiaan miljardiluokan kysymys yhteiskunnallemme.

Liikunnan ja liikkumisen terveys- ja hyvinvointivaikutukset ovat merkittäviä ylipäättään julkisen taloudenkin kestävyyskannalta. Liikuntahan olisi edullinen terveyden ja toimintakyvyn edistämisen keino, jota ei ole riittävästi vielä hyödynnetty. Tarvitaan riittävästi matalan kynnyksen liikuntapalveluita, arkiliikunnan mahdollisuuksia, jokaiselle lapselle ja nuorelle oikeus yhteen maksuttomaan harrastukseen sekä tukea järjestöille ja seurojen toimintaedellytyksille. Urheilu ja liikunta tarjoavat ja tuottavat elämyksiä ja lisäävät yhteenkuuluvaisuuden tunnetta, kuten tämä keltamusta kevät on osoittanut.

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

17.11 **Markku Siponen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! UKK-instituutti on todella arvioinut, että liikkumattomuuden kokonaiskustannukset Suomessa vuositason la ovat jopa 4,7 miljardia euroa. Puhutaan siis terveyden ja toimintakyvyn lisäksi myös kansantaloudellisesti isosta ongelmasta, joka vaikuttaa jopa meidän puolustuskykyymme. On myös tärkeää muistaa, että liikunta on sijoitus, ei kuluerä, ja olen hieman huolissani siitä, että tällä hallituskaudella liikuntapaikkarakentamisen määrärahat romahtavat jopa puoleen entisestä.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että meillä on koko elämänsäajan kattava liikunnan polku. Ehdotan myös, että liikuntatunteja harkitaan lisättäväksi kouluun. Ne ovat myös suosittuja oppilaiden keskuudessa. Lisäksi tämä Liikkuvat-ohjelmakokonaisuus ja Harrastamisen Suomen malli ovat hyviä toimenpiteitä, ja myös liikunnan lisääminen kutsuntoihin jatkossa on ehdottomasti kannatettavaa. Keskeistä on, että näitä toimenpiteitä tehdään yhdessä kuntien, alueellisten järjestöjen, liikunnan aluejärjestöjen ja paikallisten seurojen kanssa.

Arvoisa puhemies! Meidän pitää tunnistaa, [Puhemies koputtaa] että liikkumattomuus on kansallisena hätätilana nähtävä asia, ja satsata siihen pitkällä tähtäimellä yli hallituskausien.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.12 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn mukaan yläkouluikäisistä vajaa kolmannes tytöistä ja vajaa neljännes pojista liikkuu vapaa-ajallaan korkeintaan tunnin viikossa, kun suositus olisi tunti päivässä. Vähän liikkuvien lasten ja nuorten päivittäisestä reippaasta liikunnasta jopa 42 prosenttia kertyy koulupäivän aikana. Moni lapsi koulussa haluaisi pelata futista välkällä tai jääkiekkoa tai korista, mutta sinne koulun kentälle tai saliin ei saa mennä, valvojia ei riitä sinne. Toisaalta moni haluaisi myös pyöräillä kouluun, mutta monessa kunnassa tämä taas on pieniltä lapsilta kielletty.

Liikkuminen ja liikunta voivat tukea ja vahvistaa myös mielenterveyttä. Liikkuminen edistää yhteisöllisyyttä, ja sillä on havaittu positiivisia vaikutuksia oppimiseen. Liikunnan lisäämisestä hyötyisivät yhtä lailla kaiken ikäiset lapset ja nuoret lähtötasosta riippumatta. Mahdollisuuksia pitäisi olla arjessa, höntsäjoukkueissa, ei vain kilpatasolla.

Hallitus, [Puhemies koputtaa] turvaatko te rahoituksen Liikkuva koulu -ohjelman jatkoon, jotta välituntiliikuntaa voidaan lisätä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

17.13 **Aino-Kaisa Pekonen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä hallituksen liikuntaleikkaukset heikentävät mahdollisuuksia huolehtia kansalaisten liikunnallisen elämäntavan edistämisestä ja ylläpitämisestä. Vaarana onkin, että liikuntaan kohdistuvat leikkaukset kertaantuvat kunnissa, jos sekä valtio että kunnat vähentävät liikunnan tukemista tulevina vuosina.

Riihimäen uimahalli avattiin keväällä pitkän sulun jälkeen, ison perusparannuksen jälkeen, ja tuntui kuin koko kaupunki olisi henkeä pidätellen odottanut hallin remontin val-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

mistumista, ja upea siitä kerta kaikkiaan tulikin. Ja vaikka kunnat vastaavatkin suurelta osin liikuntapaikkarakentamisen kustannuksista, niin valtion tuella on todella suuri merkitys, tai se voi olla jopa ehtona esimerkiksi peruskorjaushankkeen käynnistymiselle, ja näin oli myöskin Riihimäellä.

Suomessa on paljon uimahalleja, jotka ovat peruskorjauksen tarpeessa. Kyse on myöskin liikuntapaikkojen monipuolisuudesta, ajanmukaisuudesta ja turvallisuudesta huolehtimisesta. Monissa kasvukeskuksissa on pulaa liikuntatiloista, kuten erilaisista sisäliikuntatiloista ja siten harjoitusvuoroista monissa lajeissa. Meillä ei taida olla varaa leikata liikunnasta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, varsågod.

17.15 **Mikko Ollikainen r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Inledningsvis vill jag tacka ledamot Nikkanen för det här initiativet. Vi har en väldigt viktig diskussion just nu här i salen. Det märks att många berörs av det här på alla nivåer, och här har ju kommunerna också en väldigt viktig roll. Den här orörligheten kostar oss miljarder varje år, och att vi rör på oss har förstås väldigt fina och bra effekter dels fysiskt men också psykiskt.

Arvoisa puhemies! Pari huolenaihetta. Tässä on tullut hyviä asioita esille. On sanottu, että istutaan itsemme kuoliaaksi. Mekin varmaan täällä istutaan aika paljonkin, eli meidän pitäisi varmaan lähteä tästä lenkille. Mutta kaksi asiaa:

Elikkä drop out -ilmiö, kun on niin paljon nuoria, jotka lopettavat, kun menee liian vakavaksi, 12—13-vuotiaina. Millä tavalla pystyttäisiin tätä ennalta ehkäisemään?

Ja sitten vielä ikäihmisille, liian vähän liikkuville suunnattu toiminta. Voitaisiinko tehdä Suomen malli myös ikäihmisille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Poutala, olkaa hyvä.

17.16 **Mika Poutala kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liikkumattomuus on erittäin monisyinen asia, ja ei varmaan ole olemassakaan yhtä asiaa, millä voisimme tätä asiaa korjata. Haluan nostaa esiin myös yksinäisyyden lisääntymisen, mikä monesti voi myös lisätä liikkumattomuutta, koska ei ole sitä kaveria, kenen kanssa lähteä liikkeelle.

Eduskunnassa monesti puhutaan ongelmista, mutta ehkä haluaisin itse nostaa esille myös sen toiminnan. Mitä jos me kansanedustajat voisimme toimia esimerkillisesti, nostaa sitä omaa liikkumista, jos semmoista on, toki, myös siellä sosiaalisessa mediassa esille ja näyttää, että mekin pyrimme liikkumaan enemmän ja tekemään sitä arkiliikuntaa?

Voisimme olla esimerkillisiä myös siinä puheessa toinen toisiamme kohtaan. Äsken kun tässä kuuntelin kyselytuntia, niin ehkä se esimerkillisyys ei ole meidän paras valttimme, mutta jos kunnioittaisimme toinen toistamme hieman enemmän siellä kyselytunnilla ja lähtisimme sen jälkeen yhdessä liikkumaan, ja vielä kerrottaisiin siitä muille, niin ehkä tässä voisi olla esimerkillisyyttä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola, olkaa hyvä.

17.17 **Mari Kaunistola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! On erittäin arvokasta, että käymme keskustelua siitä, miten voisimme lisätä suomalaisten liikkumista

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

ja ennen kaikkea torjua liikkumattomuutta. Siksi itsekin tämän keskustelualoitteen olen al-lekirjoittanut.

Kyse ei ole vain urheilusta tai liikunnasta, kyse on ihmisten tottumusten ja tapojen muut-tamisesta, terveellisempien elämäntapojen edistämisestä kansallisesti. Muutokset eivät ta-pahdu itsestään, ne tehdään aktiivisella työllä asioiden eteen.

Tulen itse Porista, joka on Suomen liikkuvin kunta viime vuodelta. Porissa tarjotaan tu-kea liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen kaikenikäisille. Harrastamisen Porin malli ja maksuton porilaislähtöinen nuorisopassi ovat tärkeitä paloja erityisesti lasten ja nuorten päivittäisen liikkumisen tukemisessa. Muitakin käytänteitä toki paljon löytyy. Onkin tär-keää, että valtio ja kunnat yhdessä tukevat ja etsivät aktiivisesti erilaisia tapoja ja hyviä käytänteitä, joiden kautta suomalaiset voisivat löytää liikkumisen ilon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

17.18 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Nikka-selle erittäin hyvästä keskustelualoitteesta. Liikunta-aiheesta yleensä puhutaan hyvin har-voin täällä istuntosalissa.

Liikkumattomuuden ongelma on totta yhteiskunnassamme, ja siihen on monta syytä. Sen seuraukset ovat erittäin vahingollisia. Muistan, kun ammattilaisurheilijana olin, että kaikki kauhistelivat isoja lihaksiani ja sitä, kuinka nainen voi nostaa puntteja ja painoja. Tänä päivänä se on ihan tavallista, ja täälläkin monet edustajat käyvät punttisalilla, suoma-laiset käyvät nostamassa puntteja, ja se painoharjoittelu on hyvin pidettyä. Me tarvitsem-me jokaisen vahvan lihaksemme, kun tulemme korkeaan ikään. Siksi liikunnan riittävä määrä on saatava ihan lapsesta lähtien. Perheet mukaan, kouluihin enemmän liikuntaa, ja koko yhteiskunnan, kaikkien vauvasta vaariin, jokaisen, pitäisi liikkua enemmän.

Nyt minä kysynkin ministeri Bergqvistiltä: personal trainerit joka kuntaan, [Puhemies koputtaa] monta tietysti isompiin kuntiin, ja sitten se, mitä täällä [Puhemies koputtaa] jo ai-kaisemminkin ehdotettiin: kouluun lisää liikuntaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

17.20 **Eemeli Peltonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liikunnallisen elä-mäntavan edistäminen, siinä kaikki lähtee läheltä. Olemme paljon velkaa juuri paikalli-sille liikunta- ja urheiluseuroille, jotka liikuttavat kaikenikäisiä suomalaisia, olipa tavoit-teena sitten oman kunnon ylläpitäminen hyvällä harrastuksella tai kasvaminen kohti urhei-lu-uraa. Seuratoiminnan järjestäminen ei olisi mahdollista ilman niitä useita vapaaehtoi-sia, jotka antavat liikunta- ja urheiluseuroissa kallisarvoista aikaansa yhteiseen hyvään. Suomalaisissa liikunta- ja urheiluseuroissa tehdään vuosittain jopa 50 miljoonaa tuntia va-paaehtoistyötä. Suuri kiitos kaikille vapaaehtoisille seuroissa.

Kuntien vastuu ja velvollisuus on tukea paikallisia liikunnan ja urheilun toimijoita. Toi-von, että kunnat muistavat tämän tärkeän roolinsa liikunnan edistäjinä myös tulevaisuudes-sa, kun pohdimme yhdessä kantavia ratkaisuja liikkumattomuuden haasteeseen. Tähän työhön toden totta tarvitaan kaikki toimijat tässä yhteiskunnassa mukaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

17.21 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Nikkaselle erittäin tärkeästä aloitteesta.

Liikunnan harjoittaminen kannattaa aloittaa pienenä. Perheenisänä olen kokenut sen, että omien lasten kanssa on lähdetty liikkumaan ihan pienestä pitäen. Mäenlasku oli juhlaa ja kesällä kävelyt ja marjassa käynnit, ja ennen kaikkea mentiin metsään polkuja tutkimaan, mitä siellä on, onko siellä muurahaisia tai onko jotain muutakin. Kun lapsesta asti pienelle ihmiselle opetetaan liikunnan riemut, niin liikunta jää hänelle elämäntavaksi. Nyt kun isoisänä olen saanut olla lastenlasteni kanssa, niin olen heidän pesäpallo-ottelujaan kiertänyt ja kannustanut heitä pelaamaan ja juoksemaan ja pelaamaan jalkapalloa ja ajamaan polkupyörällä. Se on hyvin yksinkertainen asia ja kovin edullinen.

Arvoisa puhemies! Täällä on kaksi arvoisaa ministeriä paikalla, niin toivon, että huomioitte kuntien rahoituksessa, että annetaan kunnille semmoista rahaa, jolla voidaan liikunta- paikkoja kohentaa. Esimerkiksi kotikunnassani parhaillaan kunnostetaan uimahallia ja otettiin keväällä uusi latukone, koska hiihto on saavuttanut erittäin suuren suosion, koska ladut ovat hyvässä kunnossa ja nuorilla ja ennen kaikkea vanhemmilla ihmisillä on helppo mennä, kun rakennetaan sellaisia hiihtolatuja, jotka ovat helppoja, eikä isoja mäkiä ole.

On tärkeää, että ihminen liikkuu ja nauttii siitä liikkumisesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

17.22 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisille luonto on tärkein liikuntaympäristö. Kaiken muun hyvän lisäksi luonto siis myös liikuttaa meitä. Onkin onnetonta, että hallitus on leikannut ulkoilu- ja retkeilyrakenteista niin kansallispuistoissa kuin retkeilyalueilla, kun nämä rakenteet juuri tekevät luonnossa liikkumisen helpoksi kaikille. Harrastamista hallitus on vaikeuttanut nostamalla liikuntapalvelujen arvonlisäveroa, leikkaamalla liikuntapaikkarakentamisesta ja pyöräteistä, ja tämä vaikeuttaa myös kuntien mahdollisuuksia edistää ihmisten liikkumista.

Liikuntaharrastukset ovat tärkeitä, mutta niillä on mahdotonta korvata säännöllistä arki- liikuntaa, ja tästä näkökulmasta nostan esiin hallituksen päätöksen poistaa työsuuhdepyörien verovapaaetu, mikä oli kyllä todella typerää ja lyhytnäköistä.

Pidän arvokkaana hallituksen sinänsä tärkeää Suomi liikkeelle -ohjelmaa, mutta se ei riitä, jos samalla leikataan liikunnan edistämisestä toisaalla. Toivon hallitukselta tässä linjasta päätöksentekoa.

Lopuksi haluan kiittää edustaja Nikkasta tästä tärkeästä keskustelualoitteesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

17.23 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa liikkuminen on polarisoitunutta. Se tarkoittaa, että osa liikkuu todella paljon ja jotkut eivät sitten liiku lainkaan. Nyt näiden hallituksen leikkausten seurauksena on riski, että liikkumisesta tulee myös yhteiskuntaluokan kannalta jakava kysymys. Hallitus on tehnyt toimia, jotka kohdistuvat erityisen voimakkaasti pienituloisiin. Tällaisiksi voidaan laskea esimerkiksi liikuntapaikkarakentamisen määrärahojen leikkaus, seuratukien leikkaus ja myös liikuntapalveluiden arvonlisäveron korotus kymmenestä prosentista 14 prosenttiin. Suurella todennäköisyydellä nämä leikkaukset tulevat vähentämään suomalaisten liikkumista, ja se tulee maksamaan tälle yhteiskunnalle kansanterveydellisesti, se tulee maksamaan inhimil-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

lisesti ja se tulee maksamaan myös euroissa. Olen itse pohtinut tätä, ja kysyisinkin nyt ministeriltä: onko hallitus laskenut näiden liikkumiseen kohdistuvien leikkauksien kerranaisvaikutukset ja kustannusvaikutukset?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

17.24 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomessa toimii yli 8 000 urheiluseuraa, jotka liikuttavat lapsia, nuoria ja aikuisia, ja usein vielä vapaaehtoisvoimin. Tämä on kansallinen voimavara, jota emme saa unohtaa lainsäädännössä. Seurojen toimintaedellytykset on turvattava. Tarvitaan ohjaajia, valmentajia, koulutusta ja liikuntapaikkoja.

Yritysten antamat sponsoritulot ovat elintärkeitä, jotta harrastamisen kustannukset pysyvät kohtuullisina. Kiitos myös kaikille yrityksille, jotka tukevat urheiluseuroja. Yhtenä esimerkkinä Lohtajan Veikot, jossa yhteisö, yritykset ja seura tekevät tätä yhteistyötä yhdessä. Tällainen toimintamalli ansaitsee tukea myös kansallisesti. Yrityksille voitaisiin tarjota verokannustin urheiluseurojen tukemisessa [Puhemies koputtaa] — pieni muutos, jolla olisi suuri vaikutus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

17.26 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun eilen menin kotiin, niin lapinkoirani tervehti minua omat valjaat suussa ja osoitti, että nyt lähdetään lenkille. Yksi koirani halusi lenkille, mutta kun on kaksi koiraa, niin varmasti on lähdettävä lenkille pari kertaa päivässä. Eläimet laittavat ihmiset liikkumaan.

Arvoisa puhemies! Monet ikääntyneet ovat sisukkaita sissejä ihan loppuun saakka. He haluavat liikkua, mutta kun ikääntynyt kaatuu, niin liikuntakyky voi olla menetetty. Ja on todettu ja tutkittu, että yksi suurimpia pelkoja ikääntyneille on juuri se, että menettää liikuntakyvyn.

Arvoisa ministeri, miten voisimme tukea sitä, että myös iäkkäät pääsisivät liikkumaan? On hienoa, että hallitusohjelmassa on kirjauksia muun muassa kuntoutuksen uudistamisesta ja monikanavarahoituksen säilymisestä. Liikuntakyvyn menetys heikentää myös ikääntyneen osallisuutta, lisää yksinäisyyttä ja lisää sairauksia. Eli miten voisimme tukea sitä, että myös ikääntyneet pääsevät liikkumaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

17.27 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Juuri julkaistettu kansallinen terveysindeksi kertoo, millainen on suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tila jokaisessa maamme kunnassa. Indeksiin kootaan tietoja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen, Kelan, Syöpärekisterin, Eläketurvakeskuksen ja Tilastokeskuksen rekistereiden aineistoista. Tuorein kansallinen terveysindeksi on Pohjois-Savon kannalta huolestuttava, koska Pohjois-Savo on maamme sairain maakunta.

Nyt kun me keskustellaan tässä liikkumattomuuden torjumisesta ja liikunnan edistämisestä, niin koen, että on tärkeää huomioida tulevassa päätöksenteossa esimerkiksi vaikka valtionosuusuudistuksen kautta se, miten alueellisesti, vaikka sinne Pohjois-Savoon, saa-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

taisiin enemmän tukea ja rahoitusta siihen, että siellä voitaisiin enemmän harrastaa vaikka liikuntaa, urheilua ja vaikka kulttuuria. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

17.28 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Aihe on todella tärkeä, ja liikunnallinen elämäntapahan omaksutaan jo lapsena ja nuorena. Tämä harrastamisen Suomen mallihan, jonka ajatus on tarjota kaikille lapsille maksuton harrastus, usein liikuntaharrastus, on lähtöisin keskustan ohjelmatyöstä, ja on hienoa huomata, että se nauttii nyt näin laajaa poliittista tukea. Toivon, että sen resurssit myös tulevaisuudessa turvataan.

Mitä tulee näihin resursseihin, niin kyllähän on tosiasia, että meillä on Suomessa laajalti todella hyvät mahdollisuudet liikkua, ja oikeastaan melkein kaikille, niin että ei se kyllä siitä jää kiinni. Meillä on myöskin, suurimmissa kaupungeissakin, luontoa todella lähellä, jossa voi liikkua. Eli loppujen lopuksi on kyse siitä liikunnallisesta elämäntavasta, ja vaikka me tietysti täällä mielellämme tuommekin esille sitä, että kaikki on kiinni siitä, mitä eduskunta päättää, niin suurin kysymys on tietysti se, kuinka kaikki suomalaiset vauvasta vaariin omaksuvat sen liikunnallisen elämäntavan ja ottavat vastuuta itse omasta terveydestään ja siitä, että liikkuvat enemmän. Se on tässä vanhenevassa maassa yhä tärkeämpää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

17.29 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset hyvästä keskustelualoitteesta. — Liikkumattomuus on erittäin suuri riski moniin sairauksiin — sydän- ja verisuonitaudit, diabetes, ylipaino, ja lisäksi liikkumattomuus vaikuttaa myös aivoterveysteen ja mielenterveyteen erittäin vahvasti. Kysymys kuuluu, miten saisimme jokaisen kansalaisen jokaiseen päivään lisää liikettä ja lisää liikkumista.

Varhaiskasvatuksessa liikutaan riittävästi. Kouluihin halutaan jokaisen koulupäivän yhteyteen, tuntien yhteyteen, välitunneille ja koulupäivän jälkeen enemmän liikuntaa, ja tämän toivoisi toteutuvan ei vain alaluokilla, vaan myös yläluokilla, toisella asteella, ammatillisessa koulutuksessa ja yliopistoissa. Miten saisimme koulupäivien ja opiskelupäivien lukujärjestysten yhteyteen myös liikuntaa ja liikettä enemmän? Entä sitten työikäiset? Lakisääteiset kahvitauot ja ruokatauot ollaan saatu työntekijöille. Saisimmeko jotenkin aktivoitua liikkumista enemmän myös jokaisen työpäivän yhteyteen? Ja entä ikäihmiset? Enemmän liikuntaa ja toimintakyvyn parantamista. [Puhemies koputtaa] Meillä on todella tekemistä siinä, miten jokainen kansalainen saataisiin enemmän liikkumaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

17.30 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoite kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä on erinomainen. Liikunta juurtuu elämäntavaksi jo lapsuudessa, ja siksi on todellakin tärkeää panostaa liikkumiseen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.

Tärkeää on kuitenkin muistaa myös se, että urheiluseurat liikuttavat isoa joukkoa meidän lapsista ja nuorista. Ne tavoittavat yli puolet meidän nuorista. Kunnilla on mahdollisuus tukea liikunnallista elämäntapaa tarjoamalla seuroille veloituksetta käyttöön näitä lii-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

kuntatiloja, mutta valitettavasti joissakin kunnissa tämä kehityssuunta on ollut täysin toisenlainen. Kysyisinkin ministeriltä: miten voimme edistää kunnissa olevien matalan kynnyksen liikuntatilojen tarjoamista harrasteseurojen käyttöön veloituksetta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.31 Jaana Strandman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liikkumattomuuden hinta suomalaisille, yhteiskunnalle on massiivinen, noin neljä miljardia euroa vuosittain. Nykyhallitus kuitenkin panostaa liikkumiseen muun muassa harrastamisen Suomen mallilla, Suomi liikkeelle -ohjelmalla ja liikunnallisen elämäntavan lisäämisellä perusopetukseen. Fakta on se, että julkisia toimia voidaan tehdä tiettyyn pisteeseen asti. Me voimme ja rakennammekin erinäisiä liikkumiseen kannustavia tiloja sekä ympäristöjä, mutta on täysin toinen asia, käyttävätkö kansalaiset näitä puitteita liikkumiseen. Jatkuvalla rahoituksen lisäämisellä liikkumattomuuden ongelmaa ei mielestäni ratkaista. Tietty terveyttä edistävät verot voisivat hieman liikuttaa puntaria suuntaan tai toiseen, mutta suuressa kuvassa ratkaisujen on löydettävä ihmisestä itsestään.

Arvoisa puhemies! Suomalaisia tulee kannustaa liikkumaan vaikkapa lääkärin reseptillä, mutta loppupeleissä päätös pitää huolta omasta terveydestä ja hyvinvoinnista lähtee jokaisesta itsestään, vanhemman tuesta lapselleen, ikäihmisen toimintakyvyn huolehtimisesta, urheiluseuroista. Haluan erityisesti korostaa myös tämän salin asennetta ja esimerkin näyttämistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

17.32 Juha Viitala sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin suuret kiitokset edustaja Nikkaselle hyvästä keskustelualoitteesta. Hyvinvointi koostuu monesta eri osatekijästä, ja aktiivisella elämäntavalla on iso merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille, se on ihan selvä.

Pelasin itse jääkiekkoa Rauman Lukon junioreissa, ja olen aikuisiällä itse asiassa usein miettinyt sitä, että isoin oppi ei ollutkaan se luistelemaan oppiminen, vaan se, millä tavalla tämmöistä kokonaisvaltaista hyvinvointia voidaan ylläpitää koko elämänkaaren ajan. Koen, että tämä on ollut se isoin oppi siitä. Lisäksi joukkueessa urheileminen opetti sen, miten toimitaan toisten ihmisten kanssa, miten kunnioitetaan toisia ihmisiä — vähän sama, mihin edustaja Poutalakin tässä viittasi jo aiemmassa puheenvuorossaan. Tämä on se oppi, minkä itse joukkueurheilusta olen saanut. Aina ei kuitenkaan tarvitse harrastaa jonkun tietyn valmennusryhmän kanssa, vaan kaikki liikkuminen on tärkeää, ja haluan tässä korostaa nimenomaan sitä, että kaikki liikkuminen on sille ihmiselle itselleen tärkeää.

Ja vielä kiitos näille kaikille vapaaehtoisille, keitä tässä maassa on, jotka talkootyönä mahdollistavat sen, että mahdollisimman moni nuori ja lapsi pääsee liikkumaan, [Puhemies koputtaa] ja mahdollistavat tällä tavalla terveellistä elämäntapaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

17.34 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olemme äärimmäisen tärkeän aiheen äärellä, ja sen me varmasti kaikki tässä salissa kyllä allekirjoi-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

tamme. On tärkeää, että hallitus on panostanut liikuntaan esimerkiksi harrastamisen Suomen mallin kautta.

Valtiolla ja kunnilla on äärimmäisen tärkeä rooli, kun puhutaan ihmisten liikkumisen mahdollistamisesta, mutta me emme saa keskustelussa kuitenkaan viedä aikuisina sitä suuntaa siihen, että se olisi puhtaasti sieltä kiinni, että se olisi rahoituksesta kiinni. Niin kuin täällä on nostettu jo esiin, niin Suomessa liikkumismahdollisuudet ovat verrattain hyvät, pihapelit, luonnossa liikkuminen, lenkille lähteminen. Nämä ovat kaikki niitä viestejä, mitä meidän aikuisten pitäisi meidän lapsille ja nuorille antaa — ja ylipäänsä siinä aikuisten asenteessa, mihin kuuluu ”kuskaa, kokkaa ja kannusta”, se ”kannusta” tarkoittaa siellä urheilusuorituksessa onnistumisessa kannustamista mutta myös kannustamista sinne urheiluun ja liikuntaan osallistumiseen.

Loppuun nostan vielä nämä vapaaehtoiset, ja toivoisin, että koska ilman vapaaehtoisia tässä maassa ei liikuta ollenkaan missään seuroissa, onko mahdollisuuksia, [Puhemies koputtaa] millä tätä vapaaehtoistoimintaa voidaan kannustaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

17.35 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos aloitteen tekijöille. Tämä on erittäin tärkeä aihe. Me tiedetään, että Suomessa liikkumattomuus on kasvanut. Se on vakava, laajalti tunnustettu ongelma. Mutta olemmeko me jotenkin unohtaneet aivan perusasioita? Päivittäisen hyötyliikunnan edut ovat kiistattomat. Käveleminen, pyöräileminen, portaiden valitseminen ja päivittäiset valinnat ovat ne, jotka ratkaisevat.

Vierastan ajatusta siitä, että asia jätetään politiikkatoimien varaan tai se olisi jotenkin yhteiskunnan ratkaistava. Yksilöillä on myös oltava vastuu omasta terveydestään ja valinnoistaan. Lapsi liikkuu ihan luonnostaan, myös välitunneilla, kun siihen on mahdollisuus. Me aikuiset pilaamme luonnollisen liikkumisen ilon, kuljetamme lapsia harrastuksiin ja kouluun ja kuvittelemme, että vain ohjatulla liikunnalla on merkitystä. Vain oikeanlainen elämäntapa tuo pitkäaikaisia ja kestäviä tuloksia, eli se, että ne päivittäiset valinnat ovat kunnossa. Istumatyö ja tämä vähäinen aktiivisuus [Puhemies koputtaa] näkyvät meidän terveydenhuollon kustannuksissa.

Arvoisa ministeri, miten me [Puhemies koputtaa] voisimme kannustaa paremminkin tällaisiin terveisiin ja kestäviin elämäntapoihin tämän rahan jakamisen sijaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

17.36 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Itse ajattelen niin, että tämä on asia, josta meillä on varmaankin niin koko salin, hallituksen kuin oppositionkin kannalta yhteinen selvä näkemys siitä, kuinka tärkeää se on, ja haluankin kiittää edustaja Nikkasta tämän keskustelualoitteen tekemisestä.

Käyn hieman lävitse koulun aikana tapahtuvia asioita nimenomaan niin, että alakoulussa olisi erittäin toivottavaa, että se liikunnan harrastaminen olisi mahdollista heti koulun jälkeen eikä vasta illalla, jotta säästyttäisiin tältä kuljetusrumbalta. Se nimenomaan mahdollistaisi enemmän myös pitkämatkalaisille sitä, että alakoulussa sitä liikuntaa pystyisi enemmän harrastamaan. Ajattelen niin, että yläasteella se nimenomaan eriytyy — ne, jotka liikkuvat paljon, liikkuvat todella paljon, ja sitten ovat ne, joilla se liikunta jää — ja sii-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

nä kohdassa meidän pitäisi pystyä koulussa jotakin tekemään enemmän, että saisimme kaikki mukaan erilaisiin liikunta-asioihin. Tässä puhuttiin myös näistä kutsunnoista, ja nimenomaan kaikkein pahin tiputus tulee siellä [Puhemies koputtaa] toisen asteen aikana. Mitä me voisimme tehdä enemmän nimenomaan näitten koulujen kautta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.38 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, kunnioitettu puhemies! Olen varma, että olemme eduskunnassa tässä salissa täysin yksimielisiä liikunnan lisäämisestä. Me tiedetään kaikki, että liikunta on lääke erittäin, erittäin moneen vaivaan, mutta Suomen kansa on nyt huonommassa kunnossa kuin koskaan aikaisemmin sotien jälkeen, eli olemme äärimmäisen vakavan asian äärellä. Tässä eivät enää sanat riitä. Meidän vanhempien tärkeänä tehtävänä on näyttää erinomaista esimerkkiä lapsillemme ja lastenlapsillemme terveistä elämäntavoista ja liikunnasta. Kolme K:ta — veli löysi sieltä myös yhden toisenkin — kannustaa, kuljettaa ja kustantaa, se on meidän isien ja pappojen tehtävä ja mummujen ja äitien myös.

Kyse ei ole urheilusta vaan koko liikunnallisesta elämäntavasta, ja liikkumattomuus näkyy arjessa, työkyvyssä, terveydessä, turvallisuudessa ja jopa taloudessa. Se maksaa Suomelle jopa viisi miljardia vuodessa, ja tälle rahalle varmasti olisi parempaakin käyttöä. Vai mitä, arvoisa ministeri?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

17.39 Mikko Lundén ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! On todella tärkeää todellakin, että me täällä eduskunnassa käymme tästä asiasta aitoa ja rehellistä keskustelua, ja siitä erityiskiitos edustaja Nikkaselle.

Me tarvitsemme ratkaisuja, jotka kannustavat liikkumaan, mutta emme voi mielestäni sysätä kaikkea vastuuta yhteiskunnalle. On myös uskallettava sanoa ääneen, että vastuu omasta hyvinvoinnista ja liikkumisesta alkaa lopulta meistä jokaisesta itsestä. Yleisen suosituksen mukaan aikuisen ihmisen pitäisi liikkua noin 7 000—10 000 askelta päivässä. Voisin vaikka esittää kysymyksen tähän kaikille arvoisille työkavereille: milloin sinä olet viimeksi liikkunut, ja näytävätkö sinä tällä hetkellä esimerkkiä suomalaisille? [Sinuhe Wallinheimo: Näytän!] Otetaan mekin jokainen se oma vastuu liikunnasta. Voimme muuttaa yhdessä yhteiskuntaa terveellisemmäksi ja liikunnallisemmaksi, ja se muutos alkaa usein yhdestä ihmisestä, joka ottaa sen ensimmäisen askeleen. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ymmärsinkö oikein, että ministeri Bergqvistin on poistuttava viiden minuutin kuluttua? [Sandra Bergqvist: Ei, voin jäädä!] — Selvä. Sitä jatkamme vielä keskustelua. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

17.40 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Lundénin puheenvuoro kirvoitti katsomaan, että mikäs se tämän päivän askelten määrä oli — ja 6 571, eli vielä täytyy petrata tänä päivänä. Eiköhän se 10 000 tule täyteen.

Haluan kiittää tässä edustaja Nikkasta erinomaisesta keskustelualoitteesta. Kaikki kollegat ovat käyttäneet niin hyviä puheenvuoroja, että ei minulle jäisi muuta kuin toistami-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

nen tässä, ja siinä mielessä muutin tätä puheenvuoron sävyä niin, että alankin kehua teidän käyttämiänne puheenvuoroja.

Edustajat Elomaa ja Juvonen, nostitte täällä esille ikääntyneet. Se oli aivan loistava asia. Sitten olin erityisen iloinen siitä — kun itse olen Porin kaupungin entinen kansanterveys-työn ylilääkäri — että edustaja Kaunistola nosti täällä Porin kaupungin saavutukset, koska kunnathan tässä ovat aivan avainasemassa.

Kyllä tämä on kansanterveyden kannalta äärettömän merkittävä asia. Mutta sitten kun mennään siihen, onko tämä yksilön vastuulla vai yhteiskunnan vastuulla, niin kyllä minä en ole sitä mieltä, että tämä kokonaan voisi olla yksilön vastuulla, koska me tiedämme, että yhteiskunta luo edellytykset. [Puhemies koputtaa] Tässä mielessä edustaja Koskelalla oli aivan erinomainen puheenvuoro siitä, että valitettavasti sosiaaliryhmittäiset erot ovat suuret [Puhemies koputtaa] ja yhteiskunnan eriarvoisuus näkyy myös liikkumisessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä.

17.41 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin edustaja Nikkaselle kiitos tästä keskustelunavauksesta.

Itse tietenkin liikuntatieteiden maisterina olen pitkään pohtinut, miten saataisiin varsinkin lapset ja nuoret enemmän liikkumaan. Yksi ehdotus itse asiassa voisi olla se, että me jollain lailla pystyisimme seuratyössä tulemaan taas enemmän sinne yleisseuratasolle, koska nyt kaikki seurat ovat ammattimaistuneet, ja mitä enemmän siellä on ammattilaisia töissä, harrastuksen kustannus nousee.

Toinen ehdotus on se, kun itse asiassa yhtenäiskouluissa 7.—9.-luokkalaiset liikkuvat enemmän kuin taas sitten ala-asteet ja yläasteet erikseen, niin voisimmekin kehittää semmoista järjestelmää, jossa tulisi enemmän yhtenäiskouluja.

Ja kolmas itse asiassa on se, miten liikuntapaikkarakentamisessa moduulirakentamista ei olla mietitty ollenkaan. Jos vaikka Kiuruvesi haluaa salibandyareenan, sen ei tarvitse olla sinne kiinteä rakennus, maksaa miljoonia, vaan sitä voitaisiin aina moduulisti vuokrata, vaikka joka vuosi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

17.42 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka liikkumattomuus on vakava ongelma, meillä on myös vahvuuksia, joiden varaan voimme rakentaa ratkaisuja. Suomi tunnetaan liikunnan ja urheilun maana, ja tämä antaa meille hyvät lähtökohdat edistää terveellisempiä elämäntapoja. Erityisesti lasten ja nuorten liikunnan edistämisessä avainasemassa ovat vanhemmat ja koulu. Myös urheiluseurat ja järjestöt tekevät arvokasta työtä.

Kuitenkaan pelkkä ohjattu liikunta ei riitä. Myös vapaamuotoinen liikkuminen, kuten ulkoleikit ja kavereiden kanssa pelaaminen, ovat tärkeitä. Ne tukevat liikunnan iloa ja ehkäisevät ruutu aikaan uppoamista. Lapsena opittu liikuntaharrastus on tärkeä kannustin myös aikuisiän liikkumiseen. Liikunta ei ole vain fyysisen kunnon ylläpitämistä, se parantaa myös mielenterveyttä, vähentää stressiä ja tuo yhteen ihmisiä. Tärkeintä on liikkua omaksi iloksi, ei suorittamisen pakosta.

Hallitus on huomionnut tilanteen ja käynnistänyt valtioneuvoston Suomi liikkeelle -ohjelman. Se ulottuu perusopetuksesta Puolustusvoimien kutsuntoihin. Arkiliikunnan lisää-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

minen on jo iso askel parempaan. Nyt meidän tehtävämme on varmistaa, [Puhemies koputtaa] että nämä toimet näkyvät myös käytännössä. Ja ministeriltä kysyisin: onko tulevaisuudessa mahdollista [Puhemies koputtaa] lisätä ulkavälituntiliikuntaa myös yläasteikäisille, Liikkuva koulu -malli...

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

17.44 Seppo Eskelinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Urheiluseurat kantavat suurimman osuuden liikunnallisesta elämäntavasta ja harrastamisesta. Noin puoli-toista miljoonaa suomalaista on urheiluseuroissa, suuri osa nuoria. Kyllä se liikunnallinen kasvatus lähtee aika pitkälti sieltä kotoa.

Kunnat ovat hyvin eriarvoisessa asemassa. Kun itselläni on liikuntataustaa, niin aika paljon seuraan, minkälaisia malleja kunnissa on, ja kaikilla kunnilla ei ole mahdollisuutta seuroja avustaa eikä ohjaajapalkkioita eikä seniorikortteja ja muita antaa. Nyt tietysti vähän pelottaa, kun nämä valtionosuusleikkaukset ja suunnitellut OKM:n leikkaukset tulevat sinne liikunnan puolelle, 10 miljoonaa. Nämä kaikki kyllä kapsahtavat... Yleensä kunnissa koulutus ja varhaiskasvatus pidetään irti leikkauksista, ja kyllä se on vain se liikunta ja kulttuuri, mihin se potti yleensä tulee. Kun se liikunnan rahoitus on 0,01 prosenttia valtion budjetista, niin jos siitä 150 miljoonasta vielä otetaan 10 prosenttia pois, eihän tässä ole mitään järkeä. [Puhemies koputtaa] Tiedetään, mikä vaikutus tällä liikunnalla on. Meillä Joensuussa on [Puhemies koputtaa] ikäihmisten hikiagentit, mitkä pyörittävät ikäihmisten liikuntaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Väyrynen, olkaa hyvä.

17.45 Ville Väyrynen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Liikunnan ja liikkumattomuuden taloudelliset ja kansanterveydelliset merkitykset varmaan kaikki tunnustavat ja tunnistavat, mutta ilmeisesti se ei ole riittänyt, kun katsoo tätä kehitystä viime vuosina. Tässä on viitattu jo puolustusvalmiuteen, ja jos katsoo varusmiesten kuntokäyrää ja painon kehitystä viimeisen parinkymmenen vuoden aikana, niin liikkumattomuus on ihan selkeästi myös kansalliseen turvallisuuteen ja valmiuteen liittyvä asia. Siinä mielessä, kun ajatellaan, niin tämä on ehdottomasti semmoinen kokonaisuus, mihin pitää päästä lapsuudessa ja nuoruudessa kiinni. Tässä edustaja Honkonen käytti minun mielestäni hyvän puheenvuoron siitä, että kyllä tässä on paljon myös asenteilla, perheillä, merkitystä ja vaikutusta, ja siinä pitää tiettyä vastuuta ottaa.

Se asia, mikä olisi ehkä ministerille ja mistä minä olen itse haaveillut liittyen koululiikuntaan, on se, voisiko jossain vaiheessa kokeilla, että me lisättäisiin todellakin sieltä ihan ensimmäisiltä luokka-asteilta esimerkiksi valinnaisuutta, jolloin kun meillä lapset menevät kouluun, he voisivat valita täysin omapäisesti joko liikuntaa tai urheilua, jotta me voitaisiin oikeasti sitten jokaiselle vähän hakea sieltä jotakin, niin ettei tarvitse kaikkien lähteä sinne tavoitteellisuuteen tai sitten kaikkien lähteä mihinkään tietynnäköiseen leikkipohjaisuuteen, vaan voitaisiin oikeasti lähteä sinne, [Puhemies koputtaa] mikä se lapsen luontainen haku on. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

17.46 **Riitta Mäkinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minunkin puolestani lämpimät kiitokset Nikkaselle tästä erinomaisesta keskustelualoitteesta. — Liikunnan ja liikkumisen terveys- ja hyvinvointivaikutukset ovat merkittäviä julkisen talouden kestävyyskannalta, ja kuten on tuotu esille, väestön liian vähäisen liikkumisen yhteiskunnalliset kustannukset ovat vuositasolla miljardeja euroja. Hyvin tärkeää on se, että ponnostuksilla liikuntaan voidaan saavuttaa myös huomattavia parannuksia yksilöiden elämänlaatuun, vähentää yksinäisyyttä, lisätä sosiaalisia taitoja ja niin edelleen. On siis kaikkien etu, että kansalaisten liikkumista tuetaan.

Aktiivisella yhteistyöllä kunnan, järjestöjen ja yritysten välillä on mahdollisuus tuottaa laadukkaita liikuntapalveluja. Järjestöjen rooli liikuttajina on korvaamattoman arvokas. Kysyisin ministeriltä: miten niiden toimintaedellytyksiä tuetaan hallituksen toimesta nyt, kun kuntien taloudellinen liikkumavara pienenee entisestään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

17.48 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä huomaa tulevaisuutena vanhaksi, kun muistelee nuoruusvuosia, jolloinka ihan oikeasti tuli mentyä hiihtämällä kouluun ja pelattua lammen jäällä jääkiekkoa — joku kerta kyllä terveyskeskusreissukin siitä sitten seurasi.

Tämä esimerkki on tullut täällä hyvin esille, ja uskallan sanoa, että kahden käden sahurin sormin voin laskea ne kerrat, kun olen esimerkiksi hissillä täällä kulkenut, elikkä se voi lähteä pienistä asioista, tai jäät vähän aikaisemmin bussista pois ja kävelet asunnolle ja toisinpäin.

Mutta kuntien välillä on aika iso ero, kun asuu tuolla Helsingin Pajamäessä tai sitten kotona Mikkelin Anttolassa: Pajamäessä välillä peittyvät Vermon kuulutukset sen alle, kun lapset pelaavat jalkapalloa ja aika kiihkeät isät siellä kentän reunalla kannustavat, mikä ei välttämättä aina kuulosta kannustukselta.

Elikkä on monenlaisia tekijöitä, jotka voivat heijastua siihen, miten lapset innostuvat ja kiinnostuvat siitä liikkumisesta, mutta se esimerkki on ehkä kaikista tärkein.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

17.49 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on ollut erittäin mukava kuunnella kollegoiden viisaita puheenvuoroja. Oikeastaan jäin vain sitten miettimään, että kyllähän tässä nyt jonkunäköinen paradoksi todella on, että kun periaatteessahan edellytyksien Suomessa liikkumiseen ihan jokaisella meistä pitäisi olla tänä päivänä paremmat kuin koskaan aikaisemmin — siis oikeasti jos ajatellaan, niin tänä päivänä kuitenkin maailmankin mittakaavassa Suomessa moni asia on erittäin hyvin — niin silti liikkuminen on varsinkin tietyissä ikäryhmissä tietyillä ihmisillä vähentynyt entisestään. Tästä tulen siihen johtopäätökseen, mikä minusta aika hyvin summaa tämänkin salin keskustelua, että tämä ei ole joko—tai-kysymys, että onko tämä joko yhteiskunnan vastuulla tai pelkästään yksilön vastuulla, vaan varmaan enemmän sekä—että. Totta kai edellytyksien pitää olla sellaiset, että ihmiset voivat harrastaa liikuntaa laajasti, varsinkin sitä arki-liikuntaa, mutta sitten viime kädessä se, vedänpö minä nyt lenkkarit jalkaan ja lähdän tästä salista mieluummin tekemään jotain muuta, lähtee meistä jokaisesta itsestämme. Ja kun

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

katson salia, niin jotkut kollegamme [Puhemies koputtaa] ovat onneksi tämän päätöksen näköjään jo tänään tehneet. [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

17.50 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty hyviä puheenvuoroja liikkumattomuuden kustannuksista ja liikunnan merkityksestä terveydelle ja hyvinvoinnille. Kuten useampi täällä on todennut, liikunnallinen elämäntapa opitaan lapsena, ja se tarkoittaa niin arkiliikuntaa kuin sitä mieleistä liikuntaharrastusta. On aivan keskeistä, että se asuinympäristö on niin turvallinen, että lapset ja nuoret voivat pienestä pitäen mennä kävellen ja pyörällä kouluun ja harrastuksiin.

Täällä on puhuttu paljon esimerkistä, ja tässä valitettavaa on, että usein sitä turvattu muutta luovat ne vanhemmat, jotka kускаavat niitä omia lapsiaan sinne kouluun tai päiväkotiin aivan siihen lähelle, kun muut lapset siellä sitten pyörillä tai kävellen liikkuvat. Eli sitä esimerkin voimaa, mitä täällä on peräänkuulutettu, tarvitaan.

Haluan myös kiittää seurojen arvokasta työtä. Olen läheltä saanut itse seurata lapsen ja nuoren onnistumisen kokemuksia harrastuksen parissa, ja tässä tärkeä merkitys on osaavilla ja lapsen kehittymistä tukevilla valmentajilla.

Lopuksi totean liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisestä terveyden osalta: Liikuntaneuvonta ja liikuntareseptit ovat konkreettisia keinoja. Onko ministerillä kokemusta näiden toimivuudesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

17.51 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä maassa käytiin juuri kuntavaalit, joiden aikana keskusteltiin tosin valitettavan vähän kulttuurista ja liikunnasta. Kunnat vastaavat suurilta osin liikuntapaikkarakentamisen kustannuksista, mutta valtion tuen merkitystä tässä työssä ei voi väheksyä. Itse toimin kuntapäätäjänä vauraassa Helsingissä, jossa on vasemmistoliiton johdolla onnistuttu tilkitsemään hallituksen leikkauksia kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla, mutta kaikki kunnat eivät pysty näitä hallituksen leikkauksia kompensoimaan. Harrastamisen hintaa on saatava alemmas, liikuntapalveluiden tarjontaa on lisättävä ja liikunta- ja liikkumisvaikutusten arviointia on kehitettävä. Tämä on myös valtakunnallinen työ, joten kysyisin: miten hallitus aikoo edistää näitä seikkoja, jotta kunnilla olisi paremmat edellytykset huolehtia liikunnasta ja liikuntapalveluista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, varsågod.

17.52 Mikko Ollikainen r (vastauspuheenvuoro): Årade talman, arvoisa puhemies! Oli kiva kuulla, että Joensuussa on hikiagentit, ja meillä on kanssa varmaan vähän vastaavaa toimintaa, kun on etsivää toimintaa ikäihmisten suhteen, käydään kotoa hakemassa liikkumaan. En tiedä sitten, miten perusoikeudet tässä toteutuvat, mutta kuitenkin on tullut kiitosta siitä, että on vähän patistettu henkilökohtaisella neuvonnalla liikkumisen osalta ikäihmisiä.

Tähän liittyen hyvinvointialueilla on kanssa ensisijaisen tärkeä merkitys, ja tämä vuoropuhelu hyvinvointialueiden ja myös sitten kuntien välillä on tärkeää. Siihen liittyen mei-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

dän hyvinvointialueella on myös mietitty aika paljon sitä, mistä edustaja Tanus puhui, eli-
kä työikäisten liikkumista. Se unohtuu yleensä aika paljonkin.

Sedan gällande idrottsföreningar: Stiftelser och företag har en jätteviktig roll för livskraften i bygden, inte bara för idrotten [Puhemies koputtaa] utan också för livskraften lokalt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

17.54 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty monia, monia hyviä puheenvuoroja. On todella tärkeää, että saamme kaikki lapset ja nuoret liikkumaan enemmän, mutta meillä on todella vielä suurempi keski-ikäisten kansalaisten joukko ja vielä paljon, paljon suurempi ikäihmisten joukko, ja on tärkeää todella, että saamme myös nämä kansalaiset liikkumaan enemmän.

Liikunnan lisääminen vaikuttaa terveyteen, se vähentää sairauspoissaoloja ja lisää hyvinvointia. Niin kuin tässä edustaja Ollikainen myös nosti esiin, minäkin haluaisin vielä alleviivata tätä työikäisten joukkoa: miten me saisimme työtä organisoitua paremmin, työ-
johtoa kannustettua kiinnittämään enemmän huomiota liikkumiseen työpaikoilla sillä tavalla, että todellakin jokaiseen työpäivään voisi sisältyä jollakin tavoin enemmän sitä liikkumista. Ja samaten kunnissa ja hyvinvointialueilla: kuinka saamme ne ikäihmiset aktivoitua enemmän liikkumaan, koska me tiedämme, että se vaikuttaa suoraan toimintakykyyn ja parempi toimintakyky edesauttaa kyllä sitten paremmin selviytymään ikääntymisen tuomien haasteiden kanssa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan vielä vastauspuheenvuoron keskustelualoitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle, edustaja Nikkaselle, ja sen jälkeen ministerillä on tilaisuus vastata. — Olkaa hyvä, edustaja Nikkanen.

17.55 **Saku Nikkanen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tuossa avauspuheenvuorossa en huomannut kiittää kaikkia teitä, hyvät kansanedustajakollegat — salista suurin osa taitaa olla allekirjoittanut tämän aloitteen. Kiitos myös tästä keskustelusta. On ollut tosi arvokasta huomata, miten hyvin te tiedätte ja tunnette liikunnan lisäämisen tarpeet ja liikkumattomuuden uhan. Varmaan onkin näin, että kyse ei olekaan siitä, ettemmekö tietäisi, vaan siitä, miten me tämän ongelman ratkaisisimme. Mutta näitä puheenvuorojakin kuunnellessa ja ministerinkin toimintaa seuratessa olen aivan varma siitä, että meillä on varmasti mahdollisuudet tämän ongelman taittamiseen. Siihen tarvitaan vain sitä vahvaa yhteistä tahtoa.

Haluan myös kiittää ministeriä liikunnan puolustamisesta vaikeassa tilanteessa. Valtiontalous on hankalassa paikassa, ja silti olette pystynyt järjestöjen tuen ja myös liikuntapaikkarakentamista, vaikka siitä onkin leikattu, turvaamaan. Haluan myöskin toivottaa menestystä tulevalle ministerille tehtävässään, ja kun tiedän myös, että liikunta on hänelle äärimmäisen tärkeä asia, niin uskon, että liikunta tässä valtakunnassa on vahvoissa käsissä. — Kiitos kaikille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Bergqvist, neljä minuuttia, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

17.56 Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Sandra Bergqvist: Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos ensin edustaja Nikkaselle tästä hyvästä aloitteesta. Kuten huomaatte, ollaan hyvin samaa mieltä tästä asiasta. Liikkumattomuus on tosi vakava asia tällä hetkellä, ja se maksaa — no, se riippuu, keneltä kysytään — vähintään kolme miljardia euroa, jotkut jopa sanovat, että se on seitsemän miljardia euroa, jossain siellä välissä ainakin.

Itse koen, että ymmärrys tästä liikkumattomuudesta on se tärkein tavoite meille nyt tällä hetkellä, koska niin isoja muutoksia on tapahtunut viime vuosikymmenten aikana. Te muistatte itse, kun te olitte lapsia, millä tavalla te silloin leikitte. Tänä päivänä lapset eivät liiku samalla tavalla, ja tämä on se suurin muutos. Tällä hetkellä me mennään autolla joka paikkaan, ja jos ei mennä autolla, niin mennään skuutilla. Istutaan päivät pitkät, ja sitten kun tullaan kotiin, niin istutaan kännyköiden kanssa ja pelataan, ollaan somettamassa ja tehdään kaikkia sentyyppisiä asioita. Me ei mennä ulos, me ei laiteta lenkkareita jalkaan ja mennä ulos samalla tavalla kuin aikaisemmin. Tämä on nyt yhteiskunnallinen haaste, tämä on poikkihallinnollinen haaste, ja sen takia teimme myös tämän Suomi liikkeelle -ohjelman tämän hallituskauden aikana. Se on poikkihallinnollinen ohjelma, ja sillä pyritään siihen, että kaikkien ministeriöiden pitäisi miettiä, mitä he voivat tehdä. Se ei voi olla vain OKM:n liikuntaosaston vastuulla, vaan tämä on koko yhteiskunnan vastuulla.

Tiedetään myös se, että se vaikuttaa hyvin laajasti ja vakavasti ihmisiin, jos ei liikuta riittävästi. Tulee univaikeuksia, ei jakseta fokusoida, ei jakseta oppia kouluissa, työpaikoilla ja niin poispäin. Se lisää myös terveyshaittoja, ja sen takia se lisää myös tosi paljon näitä kustannuksia, mistä ollaan puhuttu tosi paljon.

Harrastamisen Suomen malli on myös malli, mistä itse olen tosi ylpeä. Tämä aloitettiin jo viime hallituskauden aikana, ja nyt sitä jatketaan. Tähän saatiin nyt viisi miljoonaa lisää rahaa. Se on iso saavutus, koska se nousi 14 miljoonasta viidellä miljoonalla, ja nyt on ennistä enemmän rahaa siihen. Tarkoitus on, että koulupäivän jälkeen kunnissa voi järjestää erilaisia harrastuksia, ja toivon, että tämä työ tehdään vakavasti yhdessä urheiluseurojen kanssa, koska tämä olisi win-win. Kun kunnat ostavat näiltä, niin saadaan myös se ammatitaito mukaan harrastuksiin.

Mutta kun puhutaan harrastuksista ja liikkumisesta, niin ne ovat kaksi eri asiaa, ja tämä on tärkeä muistaa. Miksi esimerkiksi myös tässä talossa käytetään hissejä niin paljon, kun meillä on varmasti Suomen kauneimmat portaat? Tässä on yksi kysymys. Ja täytyy olla rehellinen: on se yleensä aika yksinäistä myös siellä tämän talon kuntosalilla alhaalla. Eli kyllä on tosi paljon kiinni myös siitä, millaisia esikuvia me aikuiset ollaan meidän lapsillemme. Valmentajat ovat kertoneet siitä, että lapset pelkäävät esimerkiksi hikoilua. Mistä se on tullut? Mistä se on tullut, että en jaksa mennä, en jaksa, minulla on niin paljon, minä en ehdi? Mistä se on tullut? Kyllä se on meistä itsestämme kiinni, myös siitä, että meidän pitäisi priorisoida myös meidän omaa hyvinvointia. Se tarkoittaa sitä, että pitäisi priorisoida se, että laitetaan ne kännykät sivuun ja mennään ulos lenkille, on se sitten koiran kanssa tai kaverin kanssa tai lasten kanssa. Tämä on tärkeä asia.

Tästä liikuntapaikkarakentamisesta on puhuttu. Joo, sieltä on myös leikattu, mutta meidän pitäisi miettiä myös sitä, että jos maksetaan 600 000 euroa hankkeelle, joka maksaa yli 30 miljoonaa euroa, millainen vaikutus sillä on. Ei yhtään mikään, sanoisin, vaan meidän pitäisi paremmin priorisoida, mihin suunnataan näitä rahoja.

Sitten vielä tästä drop out -ilmiöstä. Se on erittäin, erittäin iso asia. Kun lapset lähtevät yläkouluun, niin yleensä tapahtuu aika paljon muitakin asioita, ja sitten on myös näin, että ne vaatimukset ovat niin kovia, että lapset haluavat pitää hauskaa eivätkä välttämättä pa-

Punkt i protokollet PR 47/2025 rd

nostaa niin kovin, ja sitten syntyy tällöinen iso drop out. Erityisesti tytöt ovat tässä vaarassa.

Nyt kun puhutaan tästä liikkumattomuudesta, niin tässä on kyse myös turvallisuudesta. Minä toivon todella, että kaikki poikkihallinnollisesti ottavat tämän asian hyvin vakavasti, koska liikkumattomuus on sen verran haastava asia, että tulevaisuudessa meillä ei ole niitä turvallisuuden tekijöitä, jos me emme saa tätä liikkumattomuutta kuriin. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Ärendet slutbehandlat.